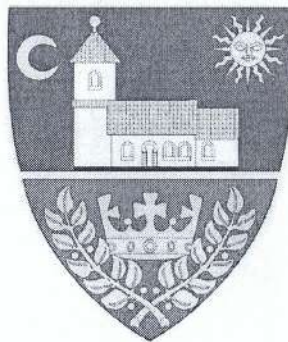

Helyi Esélyegyenlőségi Program

SÓLY
Község Önkormányzata

2013 – 2018

Türr István Képző és Kutató Intézet
Cím: 1054 Budapest, Széchenyi u. 14.
Telefon: 06-1-882-3454
email: ugyfelszolgalat@tkki.hu
web: www.tkki.hu
Felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0790-04
Intézményi akkreditációs lajstromszám: AL 0008

MAGYAR
PROGRAM

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	10
Célok	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	38
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	48
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	53
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	57
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	59
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	60
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	61
1. A HEP IT részletei.....	61
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	61
A beavatkozások megvalósítói.....	62
Jövőképünk.....	63
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	63
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	75
3. Megvalósítás.....	76
A megvalósítás előkészítése	76
A megvalósítás folyamata.....	76
Monitoring és visszacsatolás.....	78
Nyilvánosság	78
Érvényesülés, módosítás.....	79
4. Elfogadás módja és dátuma.....	80

[Handwritten signature]

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Sóly Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

471 lakosú község Veszprémtől 10 km - re keletre a 8-as főút mentén. Első írásos említése Szent István 1009-ben kelt oklevelének - mely a veszprémi püspökség határait jelöli ki - datálásában történik.

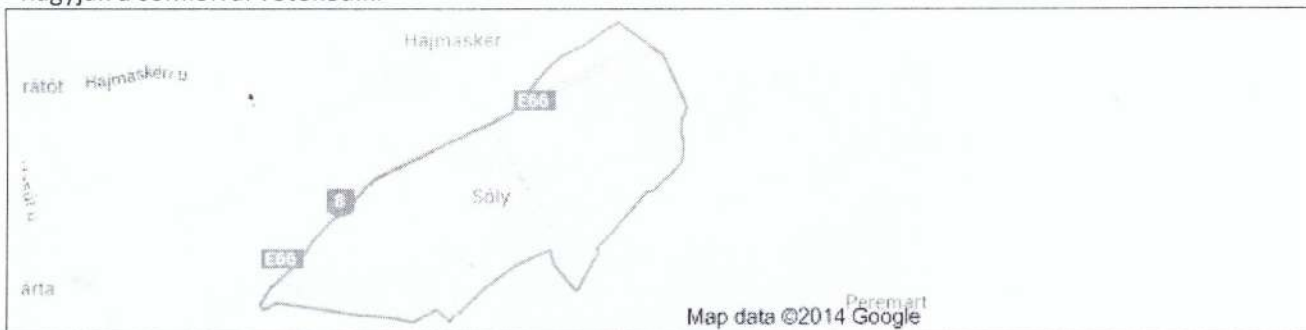
Néhány történetíró szerint Szent István a falu határában győzte le a lázadó Koppányt.

A település ezeréves múltját idézi a Királyi Kard Emlékhelyen felállított 13 méter magas fakard, mely István király használati kardjának stilizált másolata valamint az évente megrendezésre kerülő történelmi fesztivál, mely az említett csatának állít emléket.

A faluban található az ország legrégebbi falusi temploma.

A XVIII. századtól működött a településen a zirci ciszterci apátság tulajdonában lévő híres papírmalom, mely döntően az apátságot látta el papírral. Ennek romjai most is láthatóak.

A falu határában híres szőlőkultúrát találunk, melyről Fényes Elek azt írja: "Bora igen derék, s ha állni hagyják a somlóival vetekedik."

Az őskor évezredei

A Bakony déli lejtői és a Balaton északi lejtője között számos olyan útvonal húzódik ma is, melynek eredete az ősidők homályába vész. Egy ilyen útvonal az a kora miatt ma is "római útnak" nevezett út, amely a mai Székesfehérvár felől Várpalotára, majd onnan Hajmáskér felé húzódik, majd ott déli irányba fordul és átlépve a Séd patakot a sólyi törésvonal mentén vezet Litéren, Szentkirályszabadján, Meggyespusztán, Balácapusztán, Nemesvámoson és Tótvázsonyon át a Tapolcai-medence felé.

Az útvonalak kereszteződésében fekvő - s az utóbbi ezer évben Beteregnek illetve Sólnak nevezett

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési Stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

térséget egy hatalmas geológiai törésvonal osztja két részre, melynek észak-déli irányú hatalmas árkában futó gyors és bővizű Séd patak ősidők óta letelepedésre vonzotta az embereket.

A Séd patak északkeleti magaslatain - a máig Őrhegynek nevezett domb alacsonyabb, lankás oldalú déli nyúlványán - a Rétmelléki dűlőben - a mintegy 6.000 évvel ezelőtt élő - ún. vonaldíszes kerámia kultúráját hordozó nép településének nyomai figyelhetők meg. A veszprémi Bakony Múzeum régész szakemberei terepbejárásaik során az említett vonaldíszes kerámia népének nyomai mellett megtalálták a mintegy 5.000 - 4.500 évvel ezelőtt élt "lengyeli kultúra" majd a 4.000 éves "badeni kultúra", illetve az azt követő és 3.500 évvel ezelőtt virágzó középbronzkori kultúra népének maradványait.

A magyar középkor évszázad

Betereg vagy más néven Sóly falu a jelenlegi település helyén állt már feltehetően a magyarok honfoglalása előtt is, vagy rövidesen azután. A falu két elnevezésének kérdése pillanatnyilag még megoldatlan.

A mai református templom - leszámítva tornyát és nyugati egyharmadát - minden részletében középkori eredetére utal. A romantika stílusjegyeit viselő, keletelt, egyenes szentélyzáródású, egyhajós, eredetileg torony nélküli, nyugati oromfalas, téglalap alaprajzú épület bejárata eredetileg a déli oldalfalon nyílt, hatalmas oldalkövek és szemöldökkő között. Az épület déli falán három, a szentélyben pedig egy ablak nyílik.

A templom első - 1002-ben történt - említése rendkívüli történelmi események valószínű összefüggésében ismeretes. Minden valószínűség szerint ez az első írásos említés a magyar történelem talán legnagyobb sorsfordulójával függhet össze.

A keresztény magyar állam megalakulásának kezdetén - 1002-ben vagy 1009-ben - I. (Szent) István magyar király a veszprémi püspököt, illetve a püspökséget rendelte - természetesen csak egyházi vonatkozásban - Veszprém, Kolon (Zala), Alba (Fejér) és Visegrád királyi várispánságok fölé. Az adományozó okiratot - melynek csak másolata lelhető fel a veszprémi káptalan levéltárában - István király Sólyban adta ki. A dátumozás a következőképpen íródott: "Datum in Sool apud capellam beati Stephani protomartiris. Anno ab incarnatione Domini millesimo VIII", azaz: "Dátálva Sólyban, boldog István protomártír kápolnája mellett. Az Úr megtestesülésének 1009. évében." Az a tény, hogy István király egy fontos oklevelet adott ki Sólyban, csak egy dologgal magyarázható: valami sorsdöntő esemény kapcsolódhatott a településhez. 1002 előtt csak egyetlen fontos, sorsdöntő esemény történt: 997-ben a Koppány vezette felkelés leverése. Ezen történelmi tények alapján valószínűsíthető, hogy Sóly település volt a színhelye a magyarság későbbi történelmét alapvetően befolyásoló Koppány-István csatának vagy valamilyen vonatkozásban érintette azt. Sóly királyi udvarbirtoki rangját valószínűleg ennek az ütközetnek köszönhetette. Annak ellenére, hogy Betereg vagy más néven Sóly falu és birtok a veszprémi püspökség birtokába jutott, a hajdani királyi udvarbirtok szabad lakói, a királyi udvarnokok még a XIII. század végén is éltek Sólyban.

Valamikor a XIII. század végén Sóly királyi udvarbirtokot és annak lakosságát a király a bakonyi vagy zirci ciszteri apátságnak adományozta, kivéve a Séd patakon lévő két vízimalmot, mely a veszprémi káptalané maradt. A zirci apátság földesúri jogai az 1848. márciusi polgári forradalomig fennmaradtak.

Veszprém vármegye állami rovásadó összeírásának első ismert példánya az 1488. évből maradt fenn. Ebben szerepelt, hogy Sóly falu 7 aranyforintot fizetett az állami adóba. Sóly akkor is kicsiny falu volt, akárcsak napjainkban.

A török háború időszaka

Az 1526. augusztus 29-i mohácsi csatát és hadjáratot követően török támadások dúlták végig a Balaton északi térségét is. Miután a magyar királyi katonaság tartotta kezében Palota, Veszprém és Tihany várait, Sóly falu tágasabb környéke a két szembenálló hadsereg közti "senki földjévé" vált, melyet mindkét fél katonasága pusztított, adóztatott.

1564 szeptemberében - annak ellenére, hogy Veszprém vára még török kézen volt, a Székesfehérvár és Veszprém török erősségei közé ékelődött magyar vár - Palota - parancsnoka, Thury György a magyar királytól zálogbirtokul kapta az elmenekült zirci apátság birtokait, köztük Sóly falut is. Ettől kezdve a XVII. század közepéig a Thury család birtokolta Sólyt.

1683 júniusában a Székesfehérvár térségében gyülekező török és tatár hadak, valamint a törökpartii Thököly Imre fejedelem magyar hadai megindították addigi leghatalmasabb támadásukat a Magyar

Királyság és Ausztria ellen. A Balaton vidékén a krími tatár hadak vonultak példátlan pusztítást okozva, Sóly térségén át pedig Thököly csapatai nyomultak előre. A tizenhat évig elhúzódó háború jövő-menő katonasága miatt Sóly falu lakossága elmenekült és 1687-től 1696-ig a település lakatlanul állt. A következő években a lakosság visszaszivárgott, s egy 1696. évi összeírás adatai szerint a Sályon található húsz lakóház közül csak nyolc volt lakott.

A falu határában egyébként szőlőt, erdőt, szántóföldet, réteket és legelőket találtak az összeírók. A falu határában a legnagyobb értéket a 38 kapás szőlő jelentette, mely a Sályi-hegyen terült el.

Az újjáépítés kora: A XVIII. század

A török alóli felszabadító háború befejező évében - 1699-ben - a Zircre visszatelepülő ciszteri apátság megkezdte birtokainak újjászervezését Truffin Jeromos apát úr egyezséget kötött a sólyi jobbágyokkal, hogy amennyiben évenként 100 forintot fizetnek, úgy minden más adótól felmenti őket. A lakosság az ajánlatot elfogadta. Az 1720. évi országos összeírás szerint a sólyi jobbágyok legjövedelmezőbb vagyona a szőlő volt. A sólyi hegyen erre az időre már 63 kapás szőlőt műveltek.

Sóly falu gazdasági életének volt egy érdekes epizódja a XVIII. század végén. A zirci apátság - papírszükségletének kielégítésére Sály faluban papírmalom felállítását határozta el. A papírmalom a falutól kb. 500 méterre a Séd patakából elvezetett malomcsatorna jobb partján épült. A papírkészítés 1790. április 7-én indult meg. A papírmalom munkáságának virágkora a XIX. század első felében alakult ki.

A feudalizmus utolsó fél évszázada Sályon

A földesuraság 1806-ban szükségét látta annak, hogy felújítsák Sály úrbéres jobbágylakosságával az 1768-ban kötött Urbáriumot is, melyen végül is csak néhány kiegészítést eszközöltek.

1828-ban országos összeírás zajlott le, melynek Sályra vonatkozó adatai a következők voltak:

A falu lakossága 434 főből állott. A faluban élő 82 család közül jobbágy volt 30, házas zsellér 33 és házatlan zsellér 19 család. A faluban 191 fő volt adózó személy, 8 iparos dolgozott, melyből 4 volt molnár. A papírmolnár 5, a három lisztesmolnár pedig 3 segéddel dolgozott.

A papírmalom tulajdonosa, a zirci apátság túlzott hasznot remélt a bérlőktől. Az eredetileg tervezett 1.000 forint bérlet nem valósult meg, annak ellenére, hogy ebben az időszakban rendkívül nagy volt a papír utáni kereslet: a Veszprém vármegyei adminisztráció is innen vásárolta papírszükségletét. (Jellemző volt a keresletre, hogy a vármegye 1813 januárjában 10.000 ívet vásárolt, melynek ára az éves bérlet kétszerese volt.) A papírmalomban több mint hatvan különböző vízjelű és típusú papírt készítettek. A papírkészítés 1851-ben szűnt meg.

A veszprémi püspökség 1846-ban egyházi látogatást (Visitatio Canonica) hajtott végre, melynek során leírták, hogy Sály fiókegyházban volt egy Kálvária kőfallal bekerítve, melyet az Uraság tartott fenn.

Az 1848-as forradalom és szabadságharc - a polgári átalakulás kibontakozása

Az 1848. március 15-ei pesti polgári forradalom, valamint a pozsonyi országgyűlés eseményei, továbbá az április 11-én kiadott törvények megszüntették az úrbéri szolgáltatásokat és a papi terménytizedet, s az úrbéri jobbágyok tulajdonosává váltak eddig bérelt földjeiknek. Ennek következtében Sályon 31 jobbágycsalád lett a föld tulajdonosa.

1848. november 23-án nyolc sólyi önkéntes állt be katonának.

Sály faluról Fényes Elek 1854-ben készített alaposabb leírást. Könyvében az alábbiakat írta:

"Sály, magyar-német falu Veszprém vármegyében, Palota és Veszprém között, mindeniktől egyforma távolságra, 254 katolikus és 454 református lakos. Ez előtt a katolikusok is mind magyarok voltak, de most köztük több a német. A reformátusok temploma igen régi épület, s hihető, hogy még Szt. István király idejében formáltatott, mert a veszprémi püspökség itt erősített meg, mint azt az oklevél vége mutatja: "Datum in villa nostra Sály". Határán keresztül foly a Séd vize, s ezen van egy hegyoldalban az uradalomnak egy igen mesterséges készületű papirosmalma. Földjei soványak, legelője köves, kopár, rétjei jók, bora nagyon derék, s ha sokáig áll, a somlyóival vetélkedik. Földesura: a zirci cisztercita apátság."

Szomorú nevezetessége Sálynak, hogy 1880-ban a zirci apátság sólyi szőlőjében észlelték annak a filoxérának az első jeleit, amely fertőzés két év alatt elérte a vörösberényi szőlőhegyet, s az 1890-es évek közepére a Balaton-felvidék teljes szőlőkultúráját megsemmisítette.

A XIX.-XX. század fordulóján a ciszteri apátság sorra eladta sólyi ingatlanait, mindössze egy 16 k. holdas birtokrészt tartott meg.

Az 1910. évi országos népszámlálás adatai szerint Sóly községnek 459 fő volt a lakossága. A lakóházak száma 86 volt.

A lakosság foglalkoztatási arányai az alábbiak voltak:

Őstermelő	370	ebből kereső	162
Ipar	71	ebből kereső	21
Egyéb	18	ebből kereső	10

Az első világháborútól napjainkig

Annak ellenére, hogy Sóly község első világháborús embervesztesége kicsiny, s mélyen az átlag alatt volt, lakossága állandóan fogyatkozó tendenciát mutatott, s még a lakóházak terén is csökkenés mutatkozott.

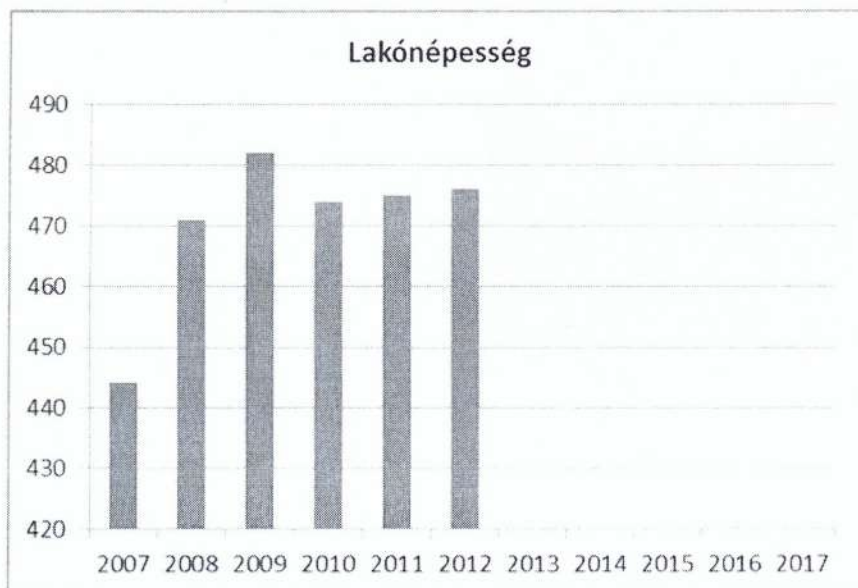
/Forrás: Veres D. Csaba: Sóly ezer éve című könyv)

Örvendetes tény, hogy a lakosság száma folyamatosan 2007 óta 440 fő felett van és folyamatosan emelkedik. Sokan települnek be a nagyobb városokból, házat vásárolnak, illetve építkeznek. Vonzó a nyugodt, csendes falusias környezet, a zöldövezet és a jó levegő. A település Veszprémhez és Várpalotához is közel van (15 km). Jellemző a kiskertek művelése, a háztáji gazdálkodás, a földművelés, a szőlőgazdálkodás.

1. számú táblázat - Lakónépeség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	444	
2008	471	106%
2009	482	102%
2010	474	98%
2011	475	100%
2012	476	100%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

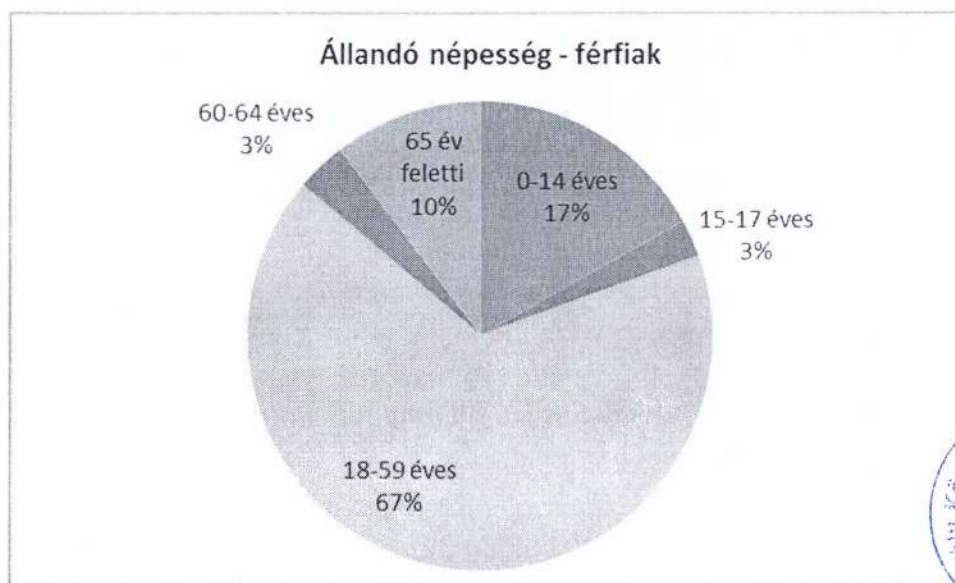
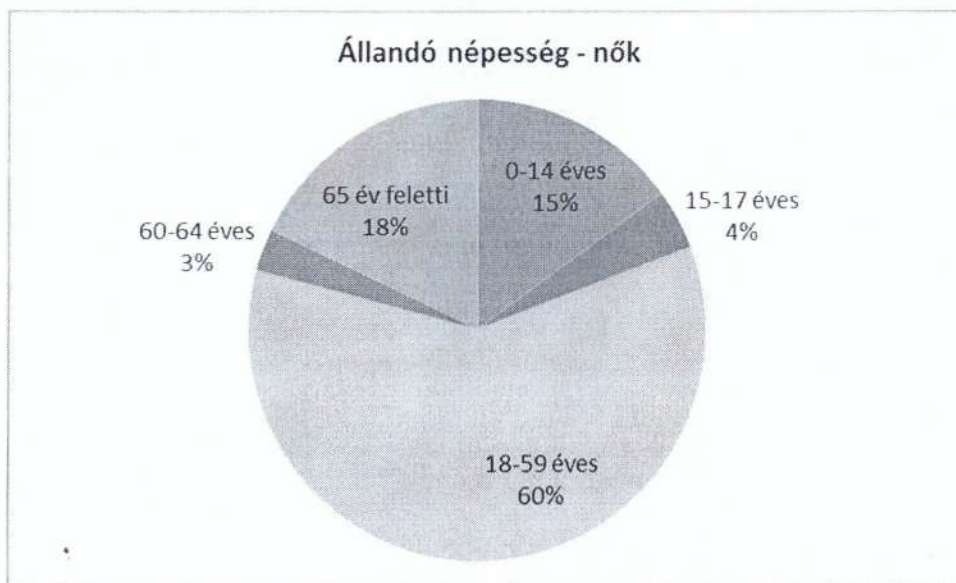
[Handwritten signature]

A lakosság száma 2007 és 2009 között ugrásszerűen megnőtt, 2010-ben enyhén visszaesett, majd azóta szinte stagnál.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	248	231	479	52%	48%
0-2 évesek					
0-14 éves	35	39	74	47%	53%
15-17 éves	10	6	16	63%	38%
18-59 éves	141	154	295	48%	52%
60-64 éves	7	8	15	47%	53%
65 év feletti	42	24	66	64%	36%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség 2011. évi adataiból megállapítható, hogy a nők magasabb arányban vannak jelen az összlétszám tekintetében, de van olyan korcsoport, ahol a férfiak aránya kedvezőbb.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	82	76	107,9%
2008	67	69	97,1%
2009	68	70	97,1%
2010	67	73	91,8%
2011	66	74	89,2%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Ez az index Sóly népessége esetében ugyan némileg 100 alatt van, tehát a 14 életév alattiak száma minimálisan meghaladja a 65 éven felüliek számát, emiatt jelenleg a népességszerkezet inkább előregedőnek tekinthető. Minimális javuló tendencia figyelhető meg 2010 és 2011 közötti korösszetételre.

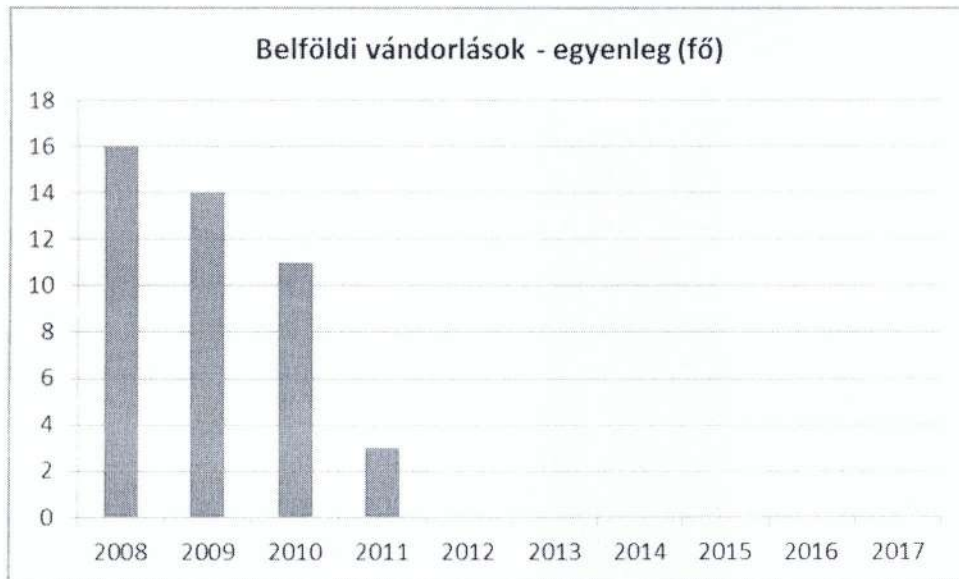
Esélyegyenlőség szempontjából az adatok úgy értelmezhetők, hogy szinte egyenlő arányban vannak jelen az idősek és a fiatalok tehát mindkét korosztályra egyformán szükséges nagy figyelmet fordítani.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	28	12	16
2009	18	4	14
2010	27	16	11
2011	17	14	3

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi elvándorlások adatai arról tájékoztatnak, hogy milyen az adott település vonzereje. Ha az egyenleg pozitív, az odaköltözés, ha negatív, az elköltözés a jellemző. Bár Sóly egyenlege pozitív, sajnos folyamatosan csökken a szám.

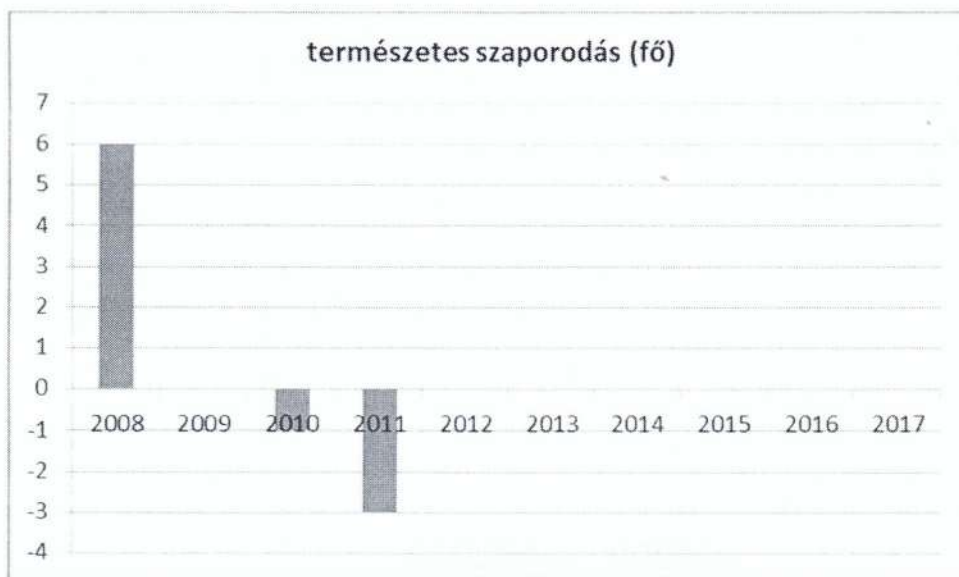
5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	9	3	6
2009	5	5	0
2010	7	8	-1
2011	2	5	-3

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

[Handwritten signature]

A demográfiai adatok azt mutatják, hogy 2010-2011-ben az élve születések száma kevesebb, mint a halálozások száma, mely jellemzően 1-3 fő lakosságcsökkenést eredményez évente. A 2008-ban kiugró magas volt a pozitív érték.

Értékeink, küldetésünk

Esélyegyenlőségi programunk elkészítése során törekszünk arra, hogy településünkön az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód feltételeit folyamatosan biztosítsuk, fenntartsuk.

Mindezt tesszük Magyarország Alaptörvényének II. és XV. cikkében foglaltakkal azonosulva azon meggyőződésből, „hogyan az emberi méltóság sérthetetlen.

Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.” valamint „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

Sóly Község Önkormányzata elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítása iránt, minden polgár számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhassanak, tanulhassanak és élhessenek a településen, és lehetőségeihez mérten megtesz mindent annak érdekében, hogy megakadályozza bárki áldozattá válását.

Helyi Esélyegyenlőségi Programunk elkészítésekor fontos szempont számunkra a hátrányos helyzetű csoportok: mélyszegénységben élők, romák, gyerekek, nők, idősek és fogyatékkal élők képzettségi és foglalkoztatottsági szintjének növelése, annak érdekében, hogy a településünkön élők minél nagyobb eséllyel legyenek jelen a szabad munkaerő-piacon. Előmozdítjuk a közszolgáltatásokhoz, egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtését.

Értékeinkkel összhangban küldetésünk továbbá a környezeti normáknak megfelelő minőségű lakókörnyezet kialakítása a településünkön élő hátrányos helyzetű csoportok számára. A jogszabályokban meghatározott ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a település a társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházakkal, önszerveződésekkel, egyesülettel együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén. Az Önkormányzat és intézményei a megkülönböztetés elleni küzdelemben vezető szerepet vállalnak és felhasználva helyzetüket és befolyásukat, ahol csak lehetséges, segítenek leküzdeni a diszkriminatív akadályokat.

[Handwritten signature in blue ink]

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Sóly település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

[Handwritten signature]

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az EU 2020 stratégia¹

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni.

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

¹A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

Nemzeti Reform Program²

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.³ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁴

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégias

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁵

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

² A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkez%C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

[A_k%C3%B6vetkez%C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkez%C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

³ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁴ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011.

november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁵ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezdet.hu

⁶ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi

Minisztérium, 2008.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A települési önkormányzatoknak öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot kell elfogadniuk, amelyben helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élők, a gyermekek, valamint az idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A helyi elemzés során figyelembe vettük a települési kisebbségi önkormányzat véleményét. A programalkotás során gondoskodtunk a helyi esélyegyenlőségi program és az önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia anti-szegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

Az esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani:

- az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő fenntartói feladatok:

Az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében a kötelezettségek meghatározása, a kötelezettségek teljesítésért felelős személyek kijelölése

Feladatok:

- a Program megvalósításának koordinálása,
- a Program végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása,
- a Program nyilvánosságának biztosítása,
- a Program megvalósításában érintett intézmények vezetőinek tájékoztatása,
- az esélyegyenlőségi kockázatok kezelése, intézkedési tervek készítése, értékelése, folyamatos korrekciója,
- a fejlesztési célok időrendi prioritásának kialakítása, a mérhetőséget lehetővé tevő indikátorok meghatározása,
- az eredmények nyilvánosságra hozásakor a személyes adatok védelmének maximális érvényesítése,
- a település döntéshozóinak két évente történő tájékoztatása a megvalósításáról.

A Program figyelembe veszi Sólly Község Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására így különösen:

- Sólly Község Költségvetési Koncepciója
- Sólly Község Gazdasági Programja
- Sólly Község Településrendezési Terve

[Handwritten signature]

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 5/1993/(4.28.) alap rendelet és kiegészítései. E rendelet célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében a többszörösen módosított 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Sztv.) rendelkezéseinek megfelelően meghatározza a Sóly Község Önkormányzata által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

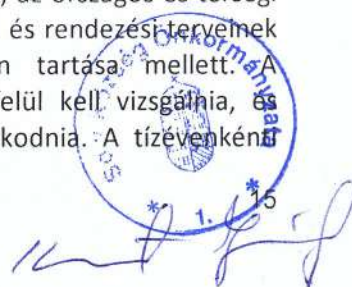
▪ *Költségvetési koncepció* – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében A jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.

▪ *Gazdasági program* - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

▪ *Köznevelés-fejlesztési terv* – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszerezze a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az oktatási hivatal s feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszerezze az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Mnkt. 24. §)

▪ *Településrendezési terv* – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el.

▪ *Településszerkezeti terv* - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdekek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési-tervvel szembeni figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenként

szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

- *Településrendezési Terv* - Sóly Településrendezési tervét az Önkormányzat 10/2010. (XII.30.) számú határozatával fogadta el.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Térségi, társulási kapcsolatok - 2013. január 1-től a közigazgatás átszervezésének eredményeként Sóly község a Veszprémi Járáshoz tartozik.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

[Handwritten signature]

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is. Mélyszegénységről beszélünk, ha valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt él, és szinte esélye sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjen.

A 2011. évi felmérések azt mutatják, hogy hazánkban 1,2 millió felett van a szegély emberek száma. Míg korábban az öregkori szegénység volt a jellemzőbb, napjainkban a gyermekeké vált azzá.

Általában azokat a területi egységeket tekintjük mélyszegénység által sújtott településeknek és településrészeknek, ahol nagyon alacsony az iskolázottság és a foglalkozási ráta, valamint erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi. Az ilyen térségek lakosságánál folyamatos a lecsúszás, számukra segítség nélkül nincsen visszaút.

A településen az élet, a lakhatás, a gyermek, az időskorú, a bántalmazott nő veszélyeztetéséből, vagy a fogyatékkal élő személy ellátatlanságából eredő, azonnali beavatkozást igénylő, esélyegyenlőtlenségi probléma nincs. Ez természetesen nem jelentheti azt, hogy az önhibájukon kívül, vagy akár önhibájuk okán is szerény vagy szegényes körülmények között élőkre, elesettekre, bármi okból hátrányos helyzetben élőkre, az önkormányzat a kötelező, illetve önként vállalt feladatainak ellátása során fokozottan ne figyelne. A településen a szó klasszikus értelmében vett mélyszegénységben-nyomorban élők jelenleg nincsenek. Azonban az időnkénti munkahelyek hiánya, az elhelyezkedési esélyek romlása a szerény körülmények között élő emberek, családok megélhetési körülményeit rontja.

A településen roma származású lakosok nem élnek, így ezzel a témával az esélyegyenlőségi programunkban nem kell kitérni.

Sóly községben nem jellemző sem a mélyszegénység, sem a roma lakosok jelenléte.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

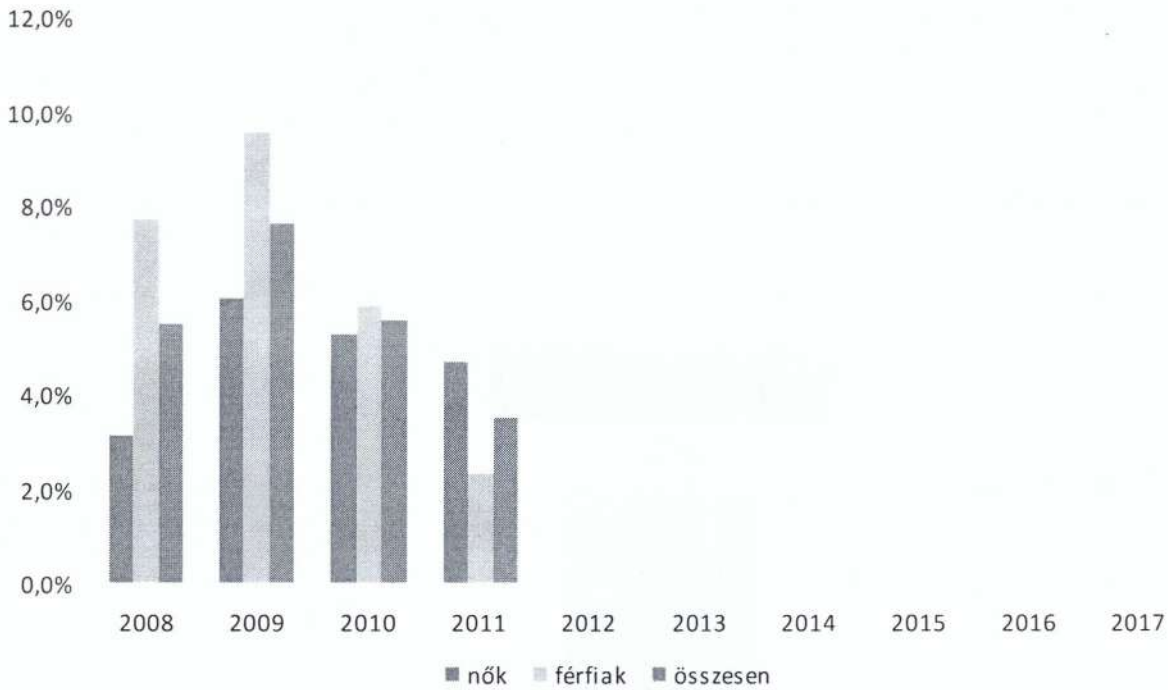
3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	160	169	329	5	3,1%	13	7,7%	18	5,5%
2009	166	136	302	10	6,0%	13	9,6%	23	7,6%
2010	171	171	342	9	5,3%	10	5,8%	19	5,6%
2011	171	172	343	8	4,7%	4	2,3%	12	3,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresők aránya

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a 15-64 év közötti lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma: A gazdasági válság évében 2009-ben ez az adat kiugró értéket mutat.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	18	23	19	12
	%				
*20 éves és fiatalabb	fő	0	1	1	1
	%	0,0%	4,3%	5,3%	8,3%
21-25 év	fő	4	4	3	2
	%	22,2%	17,4%	15,8%	16,7%
26-30 év	fő	4	1	1	3
	%	22,2%	4,3%	5,3%	25,0%
31-35 év	fő	2	5	5	2
	%	11,1%	21,7%	26,3%	16,7%
36-40 év	fő	3	2	4	3
	%	16,7%	8,7%	21,1%	25,0%
41-45 év	fő	3	1	1	0
	%	16,7%	4,3%	5,3%	0,0%
46-50 év	fő	0	4	0	1
	%	0,0%	17,4%	0,0%	8,3%
51-55 év	fő	1	2	3	0
	%	5,6%	8,7%	15,8%	0,0%
56-60 év	fő	1	3	1	0
	%	5,6%	13,0%	5,3%	0,0%

Sóly Községi Önkormányzata
1. *
18

	%	5,6%	13,0%	5,3%	0,0%
61 év felett	fő	0	0	0	0
	%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

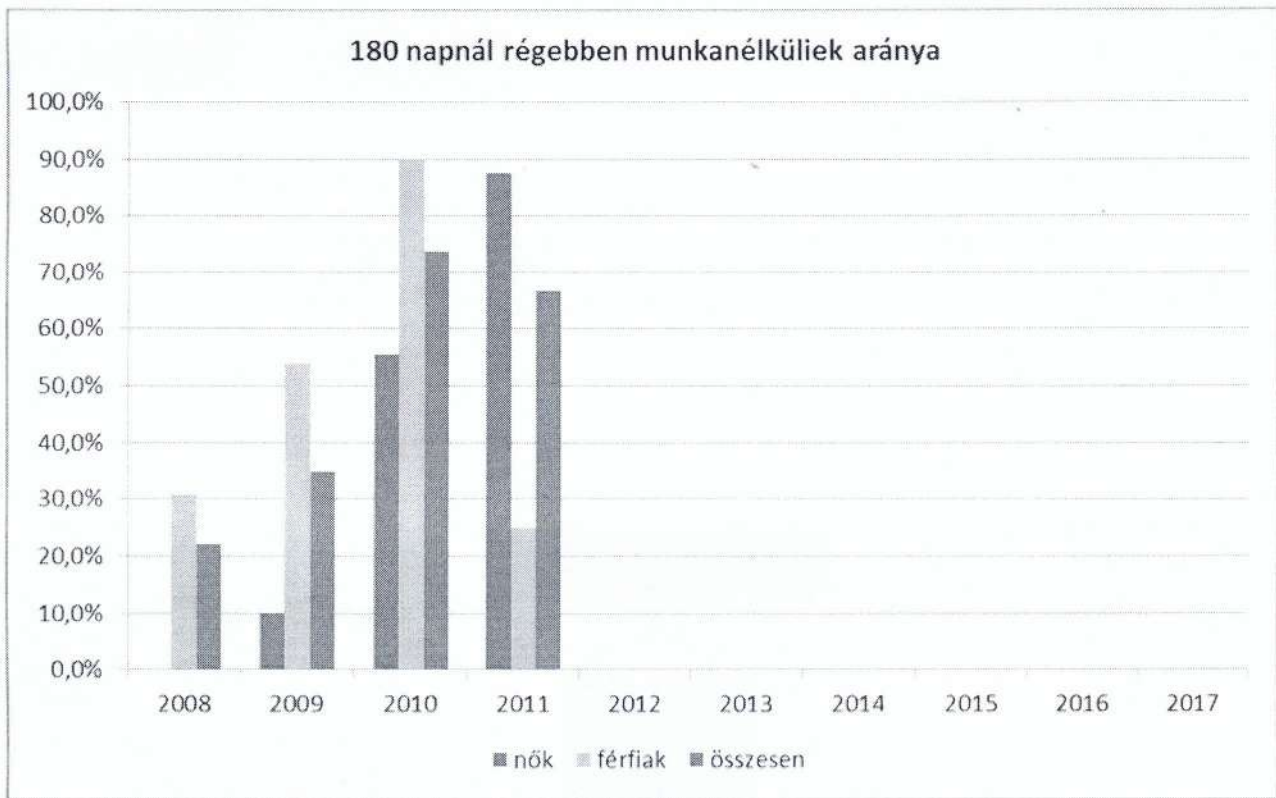
A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. Regisztrált munkanélküliek többsége 31-35 év közötti, következő helyen a 21-25 évesek vannak, őket követik az 36-40 évesek. A regisztrált munkanélküliek száma a 2009-es kimagasló érték után 2011 év végére visszaszorult.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	5	13	18	0	4	4	0,0%	30,8%	22,2%
2009	10	13	23	1	7	8	10,0%	53,8%	34,8%
2010	9	10	19	5	9	14	55,6%	90,0%	73,7%
2011	8	4	12	7	1	8	87,5%	25,0%	66,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ez a tábla a munkanélküliség évek alatti elmélyülésének százalékos megoszlását mutatja. A szám adatok szerint 2010-től kezdődően fokozatosan csökkent a tartós munkanélküliek aránya. Ennek oka lehet a közfoglalkoztatás egyre szélesebb körű bevezetése, mely átmeneti jelleggel ugyan, de munkalehetőséget biztosít az álláskeresőknél jelentős részének.

A 2011. év végén nyilvántartott 12 fő munkanélküli 66,7%-a (8 fő) már több mint 6 hónapja munkát keres. Mind a regisztrációban szereplő álláskeresőknél nők és férfiak aránya változó, hasonlóan a 180 napnál régebben munkanélküliek közötti arányokban is.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresőknél száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresőknél száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	34	36	70	2	5,9%	0	0,0%	2	2,9%
2009	40	41	81	1	2,5%	1	2,4%	2	2,5%
2010	42	42	84	1	2,4%	0	0,0%	1	1,2%
2011	44	35	79	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból nyert adatok egy fontos munkaerő piaci helyzetre, a pályakezdőkre irányítja a figyelmet. A 2009. évnél a kiugróan magas érték.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	300	153	147	99	62	37	201	67,0 %	91	59,5%	110	74,8%
2011	409	213	196	99	62	37	310	75,8 %	151	70,9%	159	81,1%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Az esélyegyenlőségi program elkészítése során csak a 2001. évi adatok állnak rendelkezésre, várhatóan 2013. év folyamán nyilvánosságra kerülnek a 2011. évi népszámlálási adatok is. (most már szerepelnek a táblázatban az adatok!)

[Handwritten signature]

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	fő	%	fő	%	fő
2008	2	0	0,0%	2	100,0%		0,0%
2009	3	0	0,0%	3	100,0%		0,0%
2010	5	1	20,0%	4	80,0%		0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adattábla számszerűen adja meg, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül, milyen létszámban vannak az alacsony iskolai végzettségűek. Az adatokból megállapítható, hogy a 8 általános iskolai végzettség jellemző a 2008 és 2009 évekre, 2010-ben jelenik meg a 8 általánosnál alacsonyabb végzettség.

c) közfoglalkoztatás

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét.

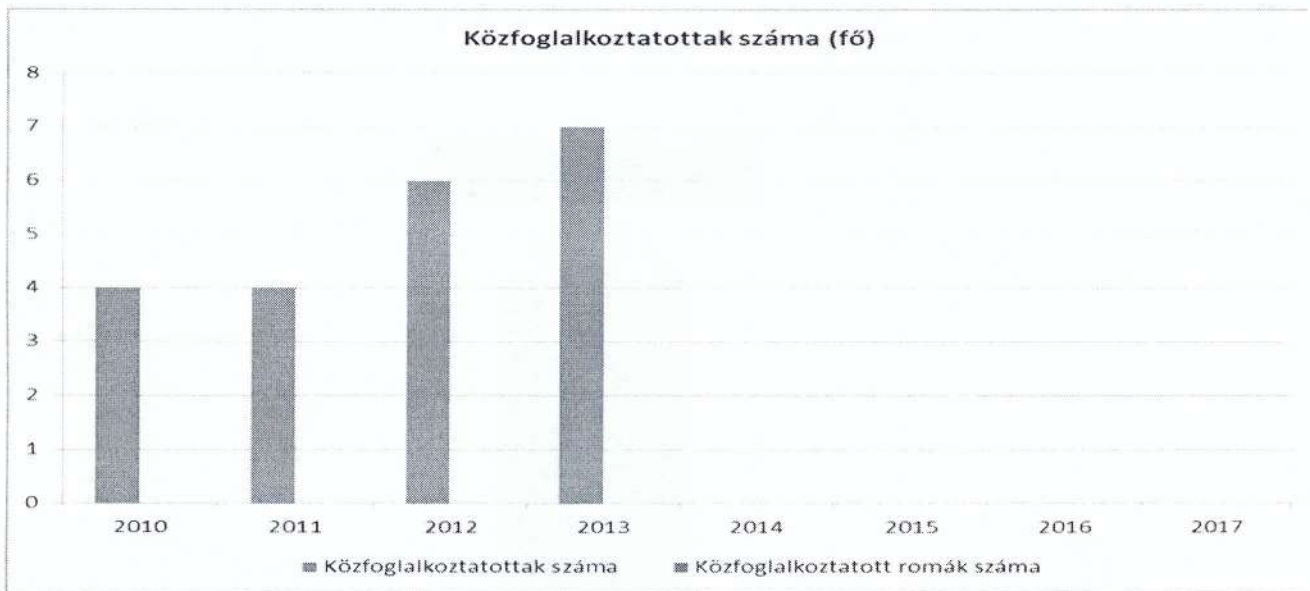
A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	4		0	0%
2011	4		0	0%
2012	6		0	0%
2013	7		0	0%

Forrás:
Önkormányzat
adatai

A településen növekszik a közfoglalkoztatásban részt vevők száma, ez elsősorban az alacsony iskolai végzettségű lakosokat érinti. Tevékenyen részt vesznek a közterületek tisztántartásában (szemétszedés, fűnyírás, hóeltakarítás), virágok ültetése és gondozása, közintézmények takarítása.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Az érdeklődők egyéni és csoportos tanácsadáson is részt vehetnek, amelyek hasznos információval és tanácsokkal látják el a képzésekre jelentkezőket.

A Munkaügyi Kirendeltség különös figyelmet fordít a 25 év alatti pályakezdő fiatalok képzéseire, melynek célja, hogy megkönnyítse az oktatásból a munkaerő piacra való átmenetet.

A 25 év alatti pályakezdők tanfolyamokra jelentkezésének főbb oka:

- gimnáziumi érettségi mellett szakmát kívánnak tanulni
- meglévő, kevésbé piacképes szakmájuk mellé piacképesebb szakmát szeretnének

- nyelvvizsga megszerzése
- meglévő szakmájukat kívánják kiegészíteni ill. „ráépülő képzéssel” magasabb tudást elsajátítani

A 25 év alatti pályakezdő fiatalok foglalkoztatását elősegítő pályázatok nemcsak a fiatalok tapasztalatszerzéséhez és munkahelyteremtéséhez járulnak hozzá, hanem a foglalkoztatók számára is jelentős kedvezményeket jelentenek. (pl. bér-és járulékok 100-50%-os támogatása). A Munkahelyvédelmi Akcióterv egyes intézkedései szintén a 25 év alatti munkavállalókat foglalkoztatók részére nyújtanak jelentős mértékű szociális hozzájárulási adókedvezményeket: a 27%-os szociális hozzájárulási adó helyett 14% mértékűt kell megfizetni a munkavállaló 25. életévének betöltéséig. Abban az esetben, ha a 25 év alatti személy nem rendelkezik 180 nap munkaviszonnyal, a szociális hozzájárulási adót egyáltalán nem kell megfizetni a foglalkoztatás kezdetétől számított 2 évig. A TÁMOP 1.1.2. program egy átfogó projekt, amelynek keretében képzéssel, támogatásokkal és egyénre szabott humán szolgáltatásokkal segíti a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű álláskeresőket, köztük a 25 év alatti pályakezdőket, hogy minél hamarabb vissza-, illetve bekerülhessenek a munkaerőpiacra.

A korábbi években pályakezdők munkatapasztalat szerzés támogatásával, foglalkoztatási támogatással, valamint foglalkoztatást bővítő bértámogatással tudta a kirendeltség segíteni a pályakezdők mielőbbi elhelyezkedését.

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	nincs	
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzasközpontban	van	Megyei Munkaügyi Kirendeltség által szervezett programok
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	nincs	
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzasközpontban	van	Megyei Munkaügyi Kirendeltség által szervezett programok

Forrás: helyi adatgyűjtés

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A Hajmáskér-Sólyi Református Társegyházközség 2011 telén kezdte el falugondnoki és szociális házigondozói tevékenységét. Tevékenységük, ellátási területük folyamatosan bővül. Emellett olyan TÁMOP-os pályázatokat is nyertek, amelyben 30 embernek biztosítanak képzést 1 éven át, melynek végén szociális gondozói OKJ-s végzettséget kapnak a résztvevők (ez alatt is fizetést kapnak), illetve a képzést után 1 évig biztosított az állásuk a szervezetnél.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Nincs ilyen intézmény a településen, nem releváns.

[Handwritten signature]

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs adat, információ helyi adatgyűjtés alapján a foglalkoztatás terén hátrányos megkülönböztetésről, nem releváns.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek, valamint a pályakezdő fiatalok.

A nők esetében gyakori probléma a gyermekvállalás kérdése valamint, amennyiben már van gyermek akkor az esetleges gyermekelhelyezés problémája. Ezen problémák esetleges felmerülése miatt a munkáltatók szívesebben alkalmaznak férfi munkavállalót.

A fiatalok esetében problémát a gyakorlat hiánya jelenti. Hiszen nem szívesen szánnak időt a betanításra és a fiatal munkavállalók képzésére.

Az idős korosztálynál viszont már a teherbírás csökkenése miatt félnek a munkáltatók és nem szívesen bíznak rájuk munkát.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról 1991. évi IV. tv.

Munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatások

13/A. §55 (1) Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény a munkahelykeresést, a munkához, valamint megfelelő munkaerőhöz jutást, továbbá a munkahely megtartását szolgáltatások nyújtásával is elősegíti.

(2) A munkaerő-piaci szolgáltatások formái a következők:

- a) munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

(3) Az állami foglalkoztatási szerv a (2) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott munkaerő-piaci szolgáltatást a (4) bekezdés szerinti jogszabályban meghatározott feltételekkel az alábbiak szerint biztosítja:

- a) pályázati eljárás eredményeként támogatást nyújt, vagy
- b) a 41. § (3)–(4) bekezdése szerinti uniós források bevonásával megvalósuló programok esetében a 2011. évi CVIII. törvény rendelkezései alapján, közbeszerzési eljárás keretében vásárol.

Képzések elősegítése

14. § (1) Támogatható az állami foglalkoztatási szerv által felajánlott, vagy elfogadott képzése annak a személynek,

- a) aki álláskereső,
- b) aki 25. életévét – felsőfokú végzettségű személy esetén a 30. életévét – nem töltötte be, és a tanulói, hallgatói jogviszonya megszűnését követően álláskeresési járadékra és álláskeresési segélyre nem szerzett jogosultságot,
- c) aki gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, illetőleg terhességi gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesül,
- d) aki rehabilitációs ellátásban részesül,
- e) akinek munkaviszonya várhatóan egy éven belül megszűnik, és ezt a munkaadó a munkavállalóval és az állami foglalkoztatási szervvel előzetesen írásban közölte, vagy
- f) aki közfoglalkoztatásban vesz részt, és a képzésben való részvételt vállalja, továbbá
- g) aki munkaviszonyban áll és rendszeres foglalkoztatása képzés nélkül nem biztosítható.

[Handwritten signature]

(2) Az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott személyek képzése akkor támogatható, ha a képzés időtartama hetente nem haladja meg a harminc órát, és

a) a gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozási díjban részesülő személy képzése a gyermek egy éves – gyermekgondozási díj folyósítása esetén másfél éves – korának betöltését követően kezdődik meg, valamint

b) a gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban részesülő személy kereső tevékenységet nem folytat.

(4) Képzési támogatásként

a) az (1) bekezdés a)–b) pontjában, valamint e)–g) pontjában meghatározott személy részére a b) pontban foglaltak kivételével

aa) kereset kiegészítés vagy keresetpótló juttatás, valamint

ab) a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése;

b) az (1) bekezdés c)–d) pontjában meghatározott személy, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult álláskereső részére az általános iskolai végzettség megszerzéséhez, vagy a szakképzés megkezdéséhez, a külön jogszabályban meghatározott bemeneti kompetenciák megszerzéséhez szükséges képzésben történő részvételhez a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése adható.

14/A. § (1) Az állami foglalkoztatási szerv a – külön jogszabály szerint érvényes munkaerőigénnyel rendelkező – munkaadóval, a munkaadó erre irányuló kérelme esetén megállapodást köt arra vonatkozóan, hogy

a) az állami foglalkoztatási szerv a munkaerőigény kielégítése érdekében képzési támogatást állam által elismert szakképesítést nyújtó képzésben, vagy munkakör betöltéséhez, foglalkozás, tevékenység gyakorlásához szükséges képzés megszerzésére irányuló képzésben (betanító képzésben), valamint a közúti közlekedés C, D és E járműkategóriájára érvényes vezetői engedély és gépjárművezetői képesítési igazolvány megszerzését biztosító képzésben történő részvételhez,

b) a munkaadó vállalja, hogy az a) pontban meghatározott álláskeresővel vagy a képzés megkezdését megelőzően, vagy a képzés alatt, vagy a képzés által nyújtott szakképzés megszerzését követően munkaviszonyt létesít.

Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások

16. § (1) A munkaadó részére külön jogszabályban meghatározott hátrányos helyzetű személy munkaviszony keretében történő foglalkoztatásához a munkabér és járuléka legfeljebb ötven százalékának, megváltozott munkaképességű személy esetében legfeljebb hatvan százalékának megfelelő összegű támogatás nyújtható, ha a munkaadó

a) a foglalkoztatást legalább a támogatás folyósításának időtartama alatt vállalja, és

b) a támogatás iránti kérelem benyújtását megelőző tizenkét hónapban a munkavállaló munkaviszonyát a működési körében felmerülő okból felmondással nem szüntette meg, és

c) kötelezettséget vállal arra, hogy a b) pont szerinti munkaviszony megszüntetésére a támogatás folyósításának időtartama alatt sem kerül sor.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott támogatás legfeljebb egyévi időtartamra, a legalább huszonnégy hónapja álláskeresőként nyilvántartott személy foglalkoztatásához legfeljebb kétévi időtartamra nyújtható.

(3) Ha a munkaadó a szövetkezetekről szóló törvény szerinti szociális szövetkezet, a támogatás mértéke a munkabér és járuléka legfeljebb 70 százalékáig terjedhet feltéve, hogy a munkaadó vállalja a hátrányos helyzetű személy továbbfoglalkoztatását legalább a támogatás folyósítási időtartama 50 százalékának megfelelő időtartamra.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott támogatás esetén a támogatás és a továbbfoglalkoztatás együttes időtartama legfeljebb egy év, a legalább huszonnégy hónapja álláskeresőként nyilvántartott személy foglalkoztatása esetén legfeljebb két év lehet.

24. § Az álláskereső részére – az e törvényben meghatározott feltételek szerint – álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár.

Álláskeresői járadék

25. § (1) Álláskeresői járadék illeti meg azt, aki

- a) álláskereső,
- b) az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap – a 27. § (1) bekezdésében meghatározott – jogosultsági idővel rendelkezik,
- d) munkát akar vállalni, de önálló álláskeresője nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

(2) Az (1) bekezdés d) pontjában előírt feltételek alkalmazásában a munkahely akkor megfelelő, ha

- b) egészségi állapota szerint az álláskereső a munka elvégzésére alkalmas,
- c) a várható kereset az álláskeresői járadék összegét, illetőleg – amennyiben az álláskeresői járadék összege a kötelező legkisebb munkabérnél alacsonyabb – a kötelező legkisebb munkabér összegét eléri,
- d) a munkahely és a lakóhely közötti naponta – tömegközlekedési eszközzel – történő oda- és visszautazás ideje a három órát, illetve tíz éven aluli gyermeket nevelő nő és tíz éven aluli gyermeket egyedül nevelő férfi álláskereső esetében a két órát nem haladja meg,
- e) az álláskereső foglalkoztatása munkaviszonyban történik.

(3) A megváltozott munkaképességű álláskereső esetében az (1) bekezdés d) pontjában előírt feltétel alkalmazásában a munkahely akkor megfelelő, ha megfelel a (2) bekezdés a)–c) és e) pontjában foglalt feltételeknek, és a munkahely és a lakóhely közötti naponta – a megváltozott munkaképességű álláskereső által igénybe vehető közlekedési eszközzel – történő oda- és visszautazás ideje a két órát nem haladja meg.

(4) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott jogosultsági idő időtartamába nem számítható be a fizetés nélküli szabadság harminc napot meghaladó időtartama, kivéve, ha annak igénybevételére

a) háromévesnél – ha a munkavállaló a gyermek gondozása céljából gyermekgondozási segélyben részesül, tizennégy évesnél – fiatalabb gyermek gondozása, vagy tizenkét évesnél fiatalabb beteg gyermek otthoni ápolása [a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 128. § és 130. §], valamint

b) közeli hozzátartozó ápolása [Mt. 131. § (1) és (2) bekezdése], továbbá

d) önkéntes tartalékos katonai tényleges szolgálatteljesítés miatt kerül sor.

(5) Az álláskereső részére a (2) bekezdésben foglalt feltételeknek megfelelő, rövid időtartamú munkalehetőség felajánlható.

(6) Az álláskeresői járadék folyósításának időtartama alatt folytatott alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony időtartama az álláskeresői járadék folyósítási idejének kimerítését vagy megszüntetését követően megállapított álláskeresői járadék esetében nem vehető figyelembe jogosultsági időként.

Álláskeresői járadék mértéke

26. § (1) Az álláskeresői járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző, vagy – ha az álláskeresőként való nyilvántartásba vételre későbbi időpontban kerül sor – az álláskeresőnek az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben az ezen időszakkal érintett jogviszonyokban elért, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 19. §-ának (3) bekezdésében meghatározott munkaerő-piaci járulékalapja (a továbbiakban: járulékalap) havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. A havi átlagos összeg kiszámítása során ezen időszak alatt elért járulékalap összegét osztani kell azoknak a hónapoknak a számával, amelyekben az álláskeresőnek volt járulékalapot képező jövedelme. Ha az álláskereső adott hónapban nem az egész hónapra vonatkozóan rendelkezik járulékalappal, akkor a hónapot a havi átlagos összeg kiszámítása során töredékhónapként kell figyelembe venni.

(2) Ha az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben több munkaadóval állt munkaviszonyban, vagy több vállalkozói tevékenységet is folytatott, vagy munkaviszonyban állt és

vállalkozói tevékenységet is folytatott, az álláskereső járadék összegét valamennyi munkaadónál, illetőleg vállalkozói tevékenysége során elért járulékalap alapulvételével kell az (1) bekezdés szerint kiszámítani.

(3) Megelőző négy naptári negyedévi járulékalap hiányában a járadék számításának alapja a négy naptári negyedévnél rövidebb időszakban elért járulékalap havi átlagos összege. Ha a megelőző négy naptári negyedévben egyáltalán nincs az álláskeresőnek járulékalapja, akkor az álláskereső járadék megállapításának alapja a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér 130 százaléka.

(4) Az egy napra járó álláskereső járadék számításának alapja az (1) és (3) bekezdésben meghatározott összeg harmincad része.

(5) Az álláskereső járadék napi összege a (4) bekezdés alapján meghatározott járulékalap 60 százaléka, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegének megfelelő összeg.

(7) A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló rendeletek hatálya alá tartozó személyek esetében az Európai Gazdasági Térség másik tagállamában szerzett bért, szakmai jövedelmet vagy átlagkeresetet az (1) bekezdésben meghatározott járulékalapként kell figyelembe venni.

(8) A 27. § (12) bekezdésében meghatározott ideiglenes ellátás összege a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér 60 százaléka.

Nyugdíj előtti álláskeresői segély

30. § (1) Az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresői segélyt (a továbbiakban: álláskeresői segély) kell megállapítani, ha

- a) rendelkezik a 25. § (1) bekezdésének c)–d) pontjában, meghatározott feltételekkel, és
- b) a kérelem benyújtásának időpontjában a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és legalább 45 napon át álláskeresői járadékban részesült és az álláskeresői járadék folyósítási időtartamát kimerítette, vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresői járadék folyósítását az állami foglalkoztatási szerv – kereső tevékenység miatt – megszüntette és az álláskereső álláskeresői járadékra ismételten nem szerzett jogosultságot,
- c) az álláskeresői járadék folyósításának kimerítését, vagy a b) pontban meghatározott megszüntetését követően három éven belül betöltötte a b) pontban meghatározott életkort, és
- d) rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és,
- e) korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balett-művészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

(2) Az álláskeresői segély összegét a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér összege 40 százalékának alapulvételével kell megállapítani. Ha a 26. § (1) bekezdésében meghatározott járulékalap az előbbi összegnél alacsonyabb volt, az álláskeresői segély összegét a járulékalap alapulvételével kell megállapítani. Az egy napra járó álláskeresői segély összege az előzőekben foglaltak szerint meghatározott segélyalap harmincad része.

(3) Az álláskeresői segély az álláskereső öregségi nyugdíj, megváltozott munkaképességű személyek ellátása jogosultságának megszerzéséig terjedő időtartamra folyósíthat.

Költségtérítés

32. § Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos (ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez történő oda- és visszautazást, valamint az állami foglalkoztatási szerv által kezdeményezett foglalkozás-egészségügyi szakvélemény beszerzéséhez szükséges utazást is), a tömegközlekedési eszköz igénybevételével felmerült indokolt helyközi utazási költséget meg kell téríteni. Jogszabály az álláskereső részére az e §-ban felsorolt okokból felmerült, indokolt helyi utazási költségek megtérítéséről is rendelkezhet.

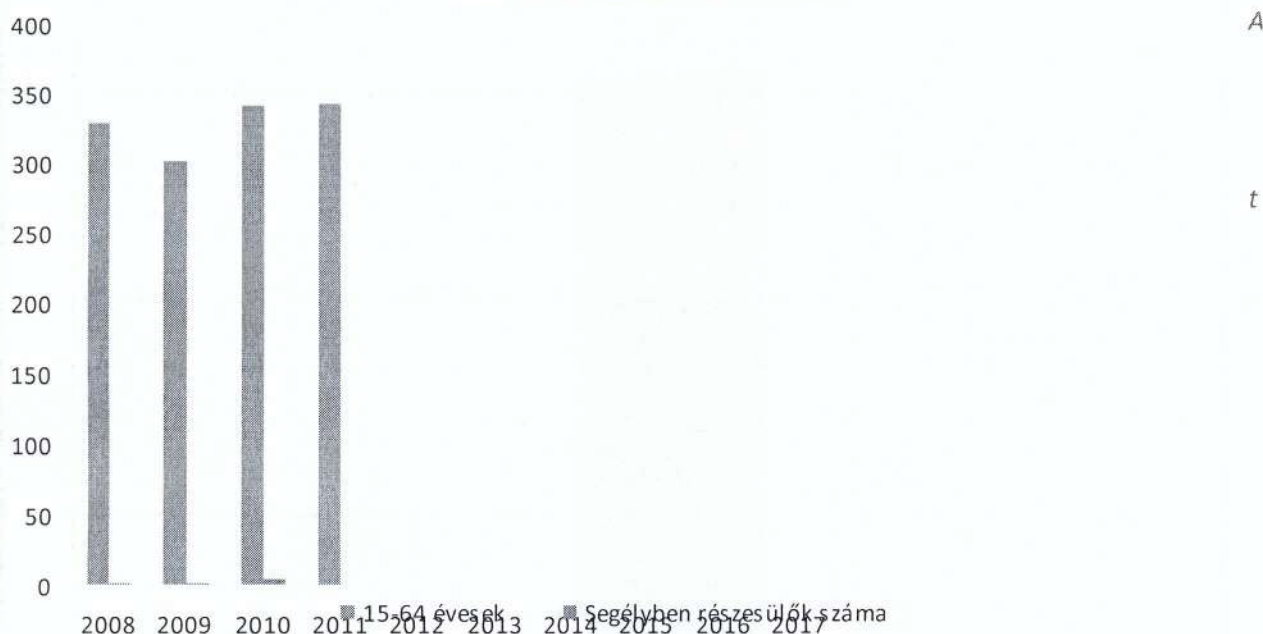
[Handwritten signature]

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	329	2	0,6%
2009	302	2	0,7%
2010	342	5	1,5%
2011	343	0	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Segélyezettek száma (fő)

Az álláskeresési járadékban részesülők száma a 2009-es visszaesést követően emelkedést mutat.

A munkanélküliek száma lényegesen magasabb, mint az ellátottak száma, ami azt jelenti, hogy nem minden munkanélküli jár utána annak, hogy ellátásban részesüljön, vagy más módon jut jövedelemhez. Sok esetben viszont fel kell hívni a figyelmüket, hogy jelentkezzenek a Munkaügyi Központban, hogy valamilyen ellátást kaphassanak, vagy legalább regisztrált munkanélküliek legyenek, ebben segít az IKSZT, amely a területileg illetékes munkaügyi kirendeltségtől kapott információkat helyben biztosítja az érdeklődők számára.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma fő	álláskeresési járadékra jogosultak %	
2008	9	4	44,4 %
2009	34	15	44,1 %
2010	15	3	20,0 %
2011	26	7	26,9 %
2012	15	3	20,0 %

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

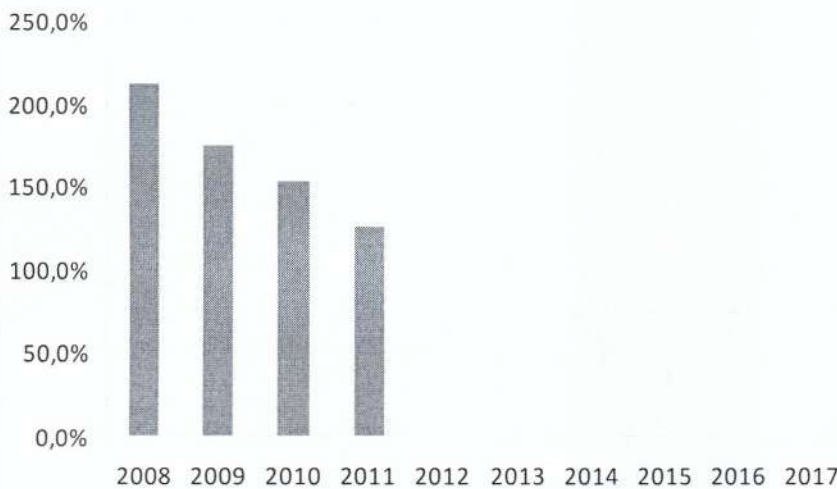

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	18	38	211,1%
2009	23	40	173,9%
2010	19	29	152,6%
2011	12	15	125,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresési járadékra jogosultak aránya (%)

A helyzetelemzés során itt is folyamatosan csökkenő adatokkal találkoztunk, ez mindenképpen biztató, hogy az adatok alapján ismét csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	0	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2009	1	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2010	4	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2011	0	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A lakosság számához mérten elenyésző a rendszeres szociális segélyben részesültek száma.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

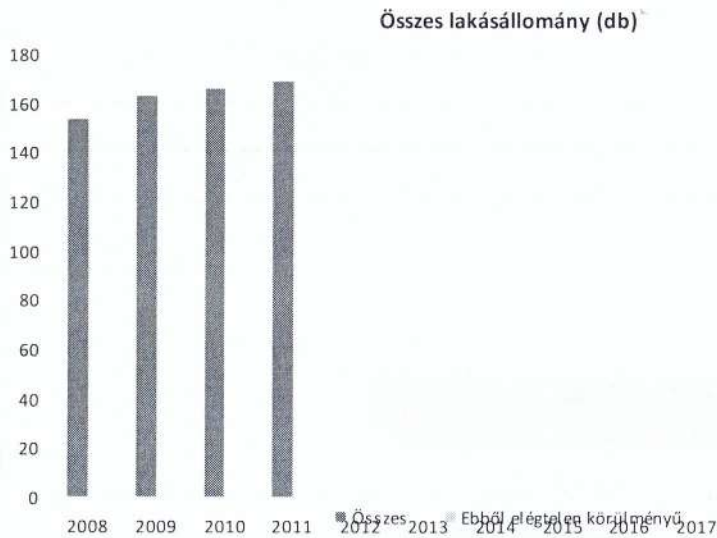
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülmények et biztosító lakások száma
2008	153	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2009	163	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2010	166	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2011	169	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

 31
[Handwritten signature]

A lakásállomány száma folyamatosan növekszik, az ideköltözők új építésű házakat/lakásokat építenek a településen.

a) bérlakás-állomány

b) szociális lakhatás

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

e) lakhatást segítő támogatások

Az a-b-c-d-e pontok nem relevánsak a településre.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	1	0
2009	0	0
2010	1	0
2011	12	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

[Handwritten signature]

Támogatásban részesülők (fő)

A helyi lakosok rászorultságtól függően lakásfenntartási támogatást igényelhetnek. Adósságcsoökkentő támogatásról nem alkotott rendeletet az önkormányzat.

A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma ugrásszerűen megnőtt 2011-ben.

f) eladósodottság

A devizahitelezésnek több család is áldozatul esett, bár a felelőtlenség sem zárható ki némelyik esetben.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Nem releváns, nincs adat.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nem releváns, nincs adat.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nem releváns, nincs adat.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Minden embernek veleszületett joga van az élethez, az egészség védelméhez. Az állam alapvető feladata biztosítani a lakosság egészségügyi ellátásának feltételeit, fejlesztését és működését. Minden embernek egyenlő módon elérhetővé kell tenni az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

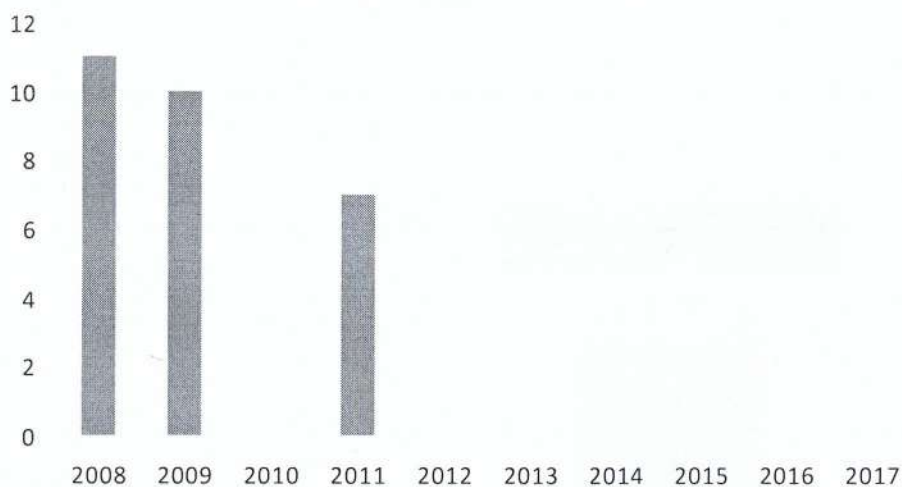
3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	11
2009	10
2010	0
2011	7

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

Közgyógyellátottak száma (fő)

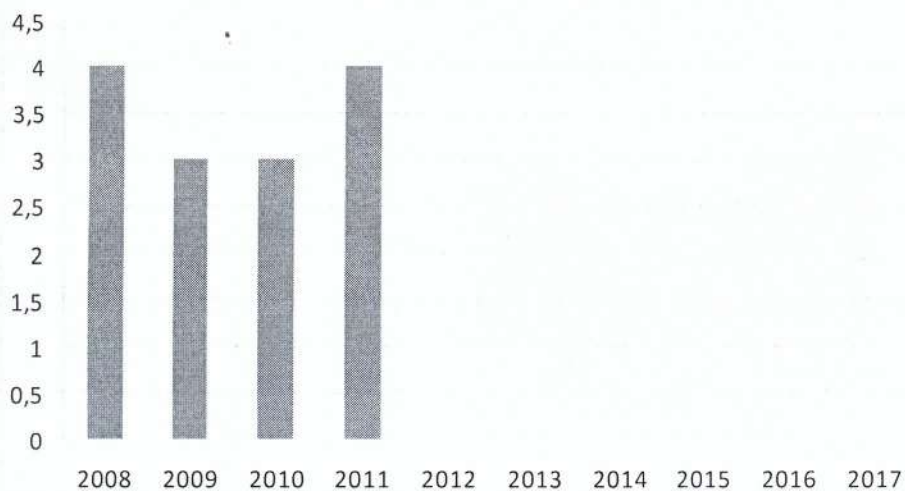

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	4
2009	3
2010	3
2011	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ápolási díjban részesülők száma (fő)

[Handwritten signature]

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

Eplény Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 42. § 1. pont és az 53 § (1) bekezdés felhatalmazása alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) és d) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában foglaltaknak megfelelően az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg. A képviselő-testületet a polgármester képviseli. A képviselő-testület tagjainak száma 5 fő és éves munkaterv szerint ülésezik. Az ülés napirendjére tekintettel nyilvános-, zárt-, rendkívüli és ünnepi ülés, valamint évente egy alkalommal nyilvános ülés keretében közmeghallgatást tart. Az ülésekre, a napirend érintettjei, a civil szervezetek meghívást kapnak. A település lakossága a hirdetőtáblákra kifüggesztett meghívóból és a település honlapjáról értesül az ülés időpontjáról, napirendjéről.

Sóly Község Önkormányzat Képviselő-testülete az IKSZT/2008/1-0161 azonosító számú címbirtokosaként, a 112/2009. (VIII. 29.) FVM rendeletben megjelent az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó, a vidéki gazdaság és lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások körében az integrált közösségi és szolgáltató tér kialakítására igénybe vehető támogatással létrehozta az IKSZT-t, amely 2011. április 11-én megkezdte a működtetést.

Az Integrált Községi és Szolgáltató Tér cím elnyerésével lehetőséget kaptunk, hogy mind a lakosság, mind a civil szervezetek számára, helyet és lehetőséget biztosítsunk, előadások, tanácsadások, fórumok, közművelődési programok szervezésére.

Szolgáltatásaink:

- Ifjúsági közösségi programok szervezése, Ifjúságfejlesztési folyamatok generálása és a folyamatok nyomon követése, Ifjúsági információs pont működtetése, Fiatalok közösségi szerveződésének és részvételének támogatása
- Helyszín és feltételek biztosítása a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat tájékoztatási pont működtetéséhez
- Lakosság, vállalkozások információhoz való hozzájutás elősegítése

[Handwritten signature]

- Községi internet hozzáférés biztosítása önállóan vagy teleházban működő eMagyarország ponton
- Közművelődési programok szervezése
- Könyvtári és információs szolgáltatások biztosítása
- Közösségfejlesztési folyamatok generálása folyamatkövetése
- Hely biztosítása civil szervezetek számára
- Egészségfejlesztési folyamatok szervezése
- Elektronikus közigazgatási végpont szolgáltatás biztosítása (közháló végpont)

Továbbá minden olyan program, szolgáltatás, rendezvény, amire a lakossági igény mutatkozik.

Ennek köszönhetően, rendszeres közösségi élet folyik az IKSZT-n belül, amely több civil szervezetnek, a Nyugdíjas Klubnak, a Solyi Dalkörnek, a Nők Solyért Egyesületnek, a Kertbarát Körnek is helyet biztosít, akik bekapcsolódnak a közösségi életbe.

Ezek a szervezet állandó együttműködő partnereként vesznek részt a programok szervezésében és lebonyolításában.

Azok számára, akiknek otthonában nincs internet hozzáférés, az IKSZT-ben vehetik igénybe térítésmentesen, hétfőtől-szombatig, összesen heti 50 óra nyitvatartási időben, ezt a szolgáltatást.

Helyi újság és kábeltelevízió szolgáltatás nincsen a településen, így a friss hírekről a lakosság szórólapokon, hirdetőkönyveken és a település honlapjáról tájékozódhat.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Vannak jogi normák, amelyeknek megtartásáról az állam végső esetben kényszerrel gondoskodik, illetve amelyeknek megszegését kényszereszközökkel torolja meg. Vannak erkölcsi, vallási szabályok, higiéniai normák, stb., amelyeknek megszegését a társadalom tagjai többé-kevésbé egyöntetű és erős rosszállással, megvetéssel büntetik. Vannak szokások, illemszabályok, divatszabályok, amelyeknek büntetése a társadalom többi tagjai részéről megnyilvánuló erősebb-enyhébb helytelenítés. Beszélhetünk egy-egy nemzeti kisebbség, vallási csoport, társadalmi réteg szubkultúrájáról. Ha a szubkultúrában szereplő viselkedési norma ellentétben áll a helyi társadalomban uralkodó, elfogadott normáktól, akkor az egyén dilemma előtt áll: mely normákat kövesse és melyektől térjen el

A településen etnikai konfliktusok nincsenek, így azok kezelésére nincs szükség.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösség probléma, baj esetén összetart, összefog, adakozik. Példa erre, hogy 2012-ben egy család háza és minden értéke gázrobbanás áldozata lett. A település lakosai összefogtak, élelmiszert, ruhát, bútort, minden egyebet gyűjtöttek, készpénz ajánlottak fel a károsultak javára.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen roma nemzetiségi önkormányzat nincs, ezért ez a fejezet nem releváns, nincs adat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

A munkanélküliség és elhelyezkedési gondok, magas a tartós munkanélküliek száma	Tanácsadás, figyelemfelhívás az önkormányzat általi közfoglalkoztatásba történő bevonás lehetőségéről. A területileg illetékes munkaügyi kirendeltségbe történő iránítás, regisztrálásra történő rábeszélés a további ellátások lehetősége érdekében.
A digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést	Képzések bővítése a munkanélküliek körére. Térítésmentes oktatási programok szervezése. Közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás.
A külterületen élők számára vannak hiányzó közszolgáltatások.	A közszolgáltatásokra való csatlakozási pontok kiépítése.
A lakosság egészségügyi állapota megfelel az országos mutatóknak, azonban az nem kielégítő	Az egészségügyi szűrések népszerűsítése. A helyben történő szűrési lehetőségek, alkalmak számának növelése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
Kábeltelevízió hiányában lassabb és körülményesebb az információáramlás.	A kábeltelevízió kiépítési lehetőségek számbavétele, szolgáltató keresés

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A családnak, a gyermeknek különösen fontos szerepe van a társadalomban, hiszen generációkon keresztül örökítik át az értékeket, normákat, viselkedési szabályokat. Ahogyan a felnőtt embereket, a gyermeket is érint az esélyegyenlőség hiánya, a hátrányos megkülönböztetés. A gyermekek esélyegyenlőségét és a gyermekszegénységet kiemelt feladat megvizsgálni, ugyanis a gyermekkori nélkülözés kedvezőtlenül befolyásolja a gyermek testi-lelki és mentális fejlődését, jövőjét. A gyermekkori nélkülözés és a hátrányos megkülönböztetés megtapasztalása az egész életpályáját meghatározhatja. A rossz egészségi állapot, az átlagon aluli iskolai teljesítmény, a motiváció hiánya, a magatartási –és beilleszkedési zavarok, a lemorzsolódás mind kedvezőtlen előjelek.

A gyermekszegénység kérdése új keletű, de egyre inkább indokolt annak vizsgálata s a gyermekek számára biztosított szociális ellátások, juttatások rendszerének bővítése, átgondolása. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény célja a gyermekek jogainak és érdekeinek érvényesítése, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedése. A törvény szabályozza a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait.

Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi keretét a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint

személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthoneremtési támogatás,
- e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a védelembe vétel,
- b) a családba fogadás,
- c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- d) az átmeneti nevelésbe vétel,
- e) a tartós nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,

Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

- a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek
- b) a fővárosi főjegyző,
- c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
- d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
- e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátott jogi képviselő,
- f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembé vétel: a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembé vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembé veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet:

A 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 67/A. §-ban

(1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

(3) A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

(4) A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

(5) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő határozatában megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállását. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételét és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő jogerős határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére.

(6) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnése vagy megszüntetése esetén megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megszűnését. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételének és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnéséről vagy megszüntetéséről szóló jogerős határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	0		3
2009	0		2
2010	0		0
2011	0		4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen nincs adat, nem jellemző, nem releváns.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	13				9
2009	26				2

2010	23				5
2011	21				17

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok

[Handwritten signature]